

1. NIVELL CONTEXTUAL

TÍTOL	<i>45 Ghetto Collectors</i>
AUTOR	Francis Alÿs (Anvers, Bèlgica, 1959)
ANY	2004
DIMENSIONS	Variables
TÈCNICA	Instal·lació
LOCALITZACIÓ DE L'OBRA	La instal·lació es va exposar al MACBA (Barcelona) del 26 de maig al 29 d'agost de 2005.
DADES BIOGRÀFIQUES RELLEVANTS	Va cursar estudis d'Enginyeria i Arquitectura a Anvers i Història de l'Arquitectura a Venècia. Després del terratrèmol que va assolir la Ciutat de Mèxic el 1985, s'hi va traslladar per col·laborar en la reconstrucció i va quedar fascinat per la ciutat, per la qual cosa va decidir establir-s'hi. A partir de llavors va començar a desenvolupar la seva carrera com a artista i va deixar de banda l'arquitectura. Alÿs treballa en diferents suports, com la pintura, el dibuix, el vídeo, la fotografia, la instal·lació i la performance. L'aspecte narratiu de les seves obres ofereixen múltiples lectures a l'espectador. Aquesta idea el va portar a col·laborar amb diferents il·lustradors i retolistes artesans de la Ciutat de Mèxic en la realització de la seva obra pictòrica: Alÿs realitzava petites pintures model i els col·laboradors les reinterpretaven i reelaboraven segons el seu criteri. Van arribar a formar una cooperativa comercial que va durar fins al 1997 i van pintar centenars de quadres. Conceptualment el seu treball està íntimament lligat a la seva forma de conèixer i reconèixer la ciutat: l'exploració de la ciutat a través del passeig constitueix el fil conductor del plantejament de la seva obra. Alÿs ha participat amb la seva obra en nombrosos esdeveniments artístics, com les biennals de L'Havana, Venècia, Lima i Santa Fe, i el seu treball s'ha mostrat en museus i galeries d'Europa i Amèrica. A més d'una important mostra individual en el Museo de Arte Moderno de la Ciutat de Mèxic a finals dels noranta; recentment ha exposat en el Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofia de Madrid, al Centro Nazionale per le Arti Contemporanee a Roma, a la Kunsthaus de Zürich i al Museum of Modern Art de Nova York. Actualment, Francis Alÿs viu i treballa a Mèxic D.F.
CONTEXT HISTÒRICO-ARTÍSTIC	Alÿs reprèn amb la seva obra experiències que als anys seixanta i setanta van dur a terme artistes com ara Joseph Beuys, Bruce Nauman, Vito Acconci i Stanley Brown. A l'igual que aquests artistes feren de l'acció una pràctica artística, Alÿs camina i experimenta així les relacions entre l'entorn urbà i els seus habitants. Es tracta d'accions que poden deixar o no rastres, que l'artista recull o documenta com a representació del complex entorn que l'envolta. L'estètica surrealista subjeu en aquestes pràctiques, ja que l'artista ens proposa elements aparentment dispars que l'espectador interpreta lliurement. El vessant pictòric de la seva obra es remet a Magritte o Hopper, pintors en els quals s'inspira, i extreu les relacions anòmales i sorprenents que s'estableixen entre els elements del quadre. La col·laboració amb diferents

	retolistes per a l'elaboració d'aquestes obres qüestionen el concepte d'autoria, com ja ho feren els artistes pop amb les seves apropiacions i produccions seriades.
--	--

2. NIVELL FORMAL

DESCRIPCIÓ	Instal·lació formada per mapes, fragments de diaris, anotacions a mà, dibuixos i un conjunt de 45 "col·lectors". Els col·lectors són petites construccions realitzades amb materials reciclats que incorporen imants i rodes. Aquestes construccions semblants a gossets de joguina són concebudes per ser arrossegades per terra i recollir d'aquesta manera els residus metàl·lics de la ciutat: xapes, llaunes buides, filferros, etc.
PAPER DE L'AUTOR	Les seves obres s'inspiren en l'observació del paisatge urbà i de vegades evocuen les tensions socials i la violència latent. Alýs fa del passeig una disciplina artística. Caminar, carregar, moure i transportar són les constants del seu trànsit per l'art i per la vida. Un dels seus primers recorreguts (<i>The Collector</i>, 1991) va consistir a passejar un d'aquests petits gossos imantats pels carrers de la ciutat de Mèxic fins que va quedar completament cobert per les seves "troballes". Aquesta obra va ser mostrada a la galeria "Salón des Aztecas" de Mèxic durant el mateix any. Més tard, a la Biennial de La Havana, va calçar-se ell mateix unes sabates magnètiques (<i>Magnetic Shoes</i>, 1994); amb els records adherits a la sola va elaborar un taulell de records. Alýs denomina "accions infiltrades" a les seves incursions en l'espai urbà. En totes elles és fonamental la idea de transferència intercultural: el propi Alýs, en el seu paper d'estranger o turista, es confon amb els nadius que es troba al carrer. Assumeix un doble rol: participant i observador, home i artista.

3. NIVELL INTERPRETATIU

ELS MATERIALS	Alýs es basa en el dibuix, la pintura, els vídeos documentals, les fotografies i en altres mitjans per infiltrar-se i explorar les condicions socials i econòmiques de les diferents ciutats a què viatja o viu. Molts dels seus recorreguts només es documenten amb una sola imatge i un text descriptiu de l'acció, perquè l'artista considera important el fet que sigui l'espectador qui reinterpreti l'obra lliurement i que sigui la tradició oral qui s'encarregui de transmetre la història. Els <i>Collectors</i> estan construïts, en col·laboració amb Felipe Sanabria, amb materials reciclats i imants. En cada passejada recullen els diferents materials que troben, per atzar, sobre el paviment.
LES FORMES	Alýs concep la major part dels seus treballs com a projectes en evolució. De les seves obres existeixen múltiples repeticions i variacions. La ciutat de Mèxic captada per Alýs és múltiple i imaginària, és reinventada cada vegada mitjançant un nou recorregut. La seva mirada travessa la ciutat horitzontalment, des de sota, des dels ulls i l'experiència individuals. Més enllà de qualsevol lectura formal, els seus passeigs amb el Ghetto Collector són manifestacions d'aquelles experiències vitals que deixen empremtes en les

	persones. Els objectes que recol·lecta són un sediment que guarda la memòria dels llocs visitats i té el mateix caràcter que els records i les sensacions que anem acumulant a mida que passem per la nostra existència. El <i>Collector</i> és l'expressió de la receptivitat de Francis Alÿs envers els signes del carrer. L'artista proposa un apropament surrealista al carrer a partir de la seva recol·lecció inconnexa, anecdòtica, d'elements sorprenents i fascinants. Ens convida a imaginar i recrear la ciutat a partir d'aquests elements i la nostra fantasia. La forma en què ens aproximem i recodifiquem la realitat és un tema central de la creació de Francis Alÿs. Aquesta idea s'aprecia tant en les pintures realitzades en col·laboració amb els retolistes, així com en el seus treballs fotogràfics i sobretot en les seves <i>performances</i>, les quals aborden de forma metafòrica les relacions de les persones amb l'entorn.
CONSIDERACIONS DE L'AUTOR	<i>Caminar és el meu espai privat últim. No hi ha un mètode, és una actitud. Estàs absorbit per un procés de pensament i d'interferència, vaig pensant sobre els meus projectes mentre camino. L'espai del passeig no et limita: estàs obert a tota classe d'experiències.</i> <i>(...) Sento addicció per la ciutat de Mèxic. El camp d'investigació que em va obrir va donar lloc a noves peces. Com un "outsider" vaig reconèixer el territori, igual que un gos distribuint les seves marques. Tot prové d'una certa incompetència, no entenia els codis i volia comprendre'ls. La meua visió sobre el centre de la ciutat és una mirada poètica, personal, emocional. És un retrat d'aquesta vida i de la vida que jo he passat als seus carrers.</i> Fragment de l'entrevista realitzada a l'autor per Rocío Cerón: <i>Francis Alÿs o el arte del paseante</i>, 10 de juliol de 2006, publicada a http://rocioceron.blogspot.com/2006/07/francis-als-o-el-arte-del-paseante.html, consultada el 13 d'abril de 2007 a les 16'12 h.
CONSIDERACIONS CRÍTiques	Amb el cos cobert de deixalles metàl·liques, el "gos" adquireix l'aparença d'<i>Icona religiosa africana o un gos de "chía", els animals de ceràmica fets a Tijuana dels cossos dels quals broten arbustos.</i> Hollander, Kurt: "Francis Alÿs", <i>Poliester</i>, Mèxic, núm.: 18 (primavera de 1997), pàg.: 19. Cita inclosa a l'article de Pérez Soler, Eduardo: "Francis Alÿs. El individuo como medida", <i>Lápiz</i> 138 (diciembre 1997), pàgs.: 52-59. <i>Les propostes de l'artista belga plantegen la possibilitat de restablir una convivència sense mediacions entre l'individu i el món experiencial: per a Alÿs, l'entorn marca les persones, va deixant empremtes sobre elles, de la mateixa manera que el metall impregna l'imant.</i> Pérez Soler, Eduardo: "Francis Alÿs. El individuo como medida", <i>Lápiz</i> 138 (diciembre 1997), pàgs.: 52-59. <i>Alÿs es mou en un espai que és pura paradoxa: inscriure la seva obra en un diàleg impossible entre micro i macro, local i global, mite i banalitat; entre l'obra única i la repetició; entre l'obra moderna i l'arcaica.</i> Anna María Guasch: "Paseando con Monsieur Alÿs por México", <i>abc</i>, 28 de maig 2005.

4. RECURSOS

ON LINE	http://www.fundacion.telefonica.com/arte_tecno/colecciones/colecc_fotografi a/alys/00.html Explicació de la trajectòria artística de Francis Alÿs, representat a la col·lecció de fotografia contemporània de la Fundació Telefònica amb l'obra <i>Time Lapse</i> (2001). http://rocioceron.blogspot.com/2006/07/francis-als-o-el-arte-del-paseante.html Entrevista de Rocío Cerón a l'artista. http://www.malba.org.ar/web/prensa2.php?id=56 Comunicat de premsa del Museo de Arte Latinoamericano de Buenos Aires en relació a l'exposició <i>Història d'una decepció</i>, realitzada per l'artista del 14 d'abril al 12 de juny de 2006. http://www.criticarte.com/Page/ensayos/text/FrancisAlysFS.html?=&FrancisAlys.html Assaig d'Héctor Antón Castillo sobre la pràctica artística de Francis Alÿs, publicat el 23 de setembre de 2006. http://www.postmedia.net/alys/interview.htm Entrevista de Gianni Romano a l'artista. http://www.terra.com/noticias/articulo/html/act235093.htm# Article sobre l'acció en la National Portrait Gallery de Londres: <i>Ronda nocturna</i>. http://salonkritik.net/archivo/2005/05/paseando_con_mo.php Article d'Anna María Guasch en relació a l'exposició de l'artista al MACBA: <i>A peu des del estudi</i>, del 27/05/2005 al 29/08/2005. http://www.rtve.es/FRONT_PROGRAMAS?go=111b735a516af85ccdc4135d9df82c2e123009d61eb00f778b60af793b191c3172fc7aaa5ec9641371930a3f053b1ec6784ef98c2374ffdcff70d4c16adb2dddb61f3d33ac0259a8 Recorregut per la trajectòria artística de Francis Alys a propòsit del programa que Metròpolis va dedicar-li el 18 de desembre de 2003. http://www.replica21.com/archivo/articulos/s_t/387_springer_alys.html Article de José Manuel Springer entorn de l'exposició de l'artista a Londres: <i>Set Pasejades per la Ciutat</i>. http://www.macba.es/media/alys/sleepers.html Presentació de l'exposició de l'artista al MACBA: <i>A peu des de l'estudi</i>, del 27/05/2005 al 29/08/2005, amb una selecció d'imatges de les obres de l'exposició. http://artsplastiques.ac-bordeaux.fr/isabelle/ALYS.htm Web educativa de l'acadèmia de Bordeaux amb una breu explicació de l'obra <i>Sleepers II</i>. http://www.davidgtorres.net/alys.html Entrevista de David Torres a l'artista.
BIBLIOGRAFIA	<i>A pie desde el estudio</i>, MACBA, Barcelona, 26 de maig al 29 d'agost de 2005. <i>Francis Alÿs. The last clown</i>, Sala Montcada de la Fundació <i>La Caixa</i>, Barcelona, del 16 de juny al 23 de juliol del 2000.

	Francis Alÿs. Obra pictòrica 1992-2002, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid, del 27 de maig al 18 d'agost de 2003. Gioni, Massimiliano: "Ojos bien cerrados", <i>Matador</i>, volumen H (1995), pàg.: 140. Pérez Soler, Eduardo: "Francis Alÿs. El individuo como medida", <i>Lápiz</i> 138 (diciembre 1997), pàgs.: 52-59.
PROCEDÈNCIA DE LA IMATGE	http://www.macba.es/controller.php?p_action=show_page&pagina_id=34&inst_id=20182

5. APLICACIONS A L'AULA

PREGUNTES ESPECÍFIQUES DEL GUIÓ DE COMENTARI	- Com està construït aquesta mena de "gosset de joguina"? - Si considerem que te la superfície imantada, què li passarà quan el passem pel carrer? - Podem arribar a alguna conclusió en advertir els elements que hem replegat després d'una passejada amb aquest "gos"? - Quina és l'acció que fonamenta la pràctica artística de Francis Alÿs?
CONCEPCIÓ DE L'OBRA ARTÍSTICA	OBJECTIUS - Afavorir la transferència multicultural. - Considerar els materials de reciclatge com a materials escultòrics. - Prioritzar el procés de creació més enllà de l'objecte.
REALITZACIÓ DE L'OBRA	PROCEDIMENTS - Realització d'escultures amb materials de reciclatge. - Creació d'una instal·lació. - Realització i documentació d'una <i>performance</i>.